

Sporočilo za javnost

EVROPSKO POROČILO O DROGAH 2026: POUDARKI

Nova tveganja za zdravje Evropejcev na hitro spreminjajočem se trgu z drogami

(9. junij 2026, LIZBONA) **EMBARGO DO 09:00 LIZBONA | 10:00 CET/BRUSSELS** porabniki drog v Evropi se srečujejo z novimi zdravstvenimi tveganji, saj se trgi z drogami hitro razvijajo in postajajo vse bolj zapleteni. To opozorilo je **Agencija Evropske unije za droge (EUDA)** objavila v svojem **Evropskem poročilu o drogah za leto 2026: Trendi in razvoj**, ki je bilo objavljeno danes ⁽¹⁾.

V letnem poročilu so na podlagi podatkov iz 29 držav (**EU-27, Norveške in Turčije**) poudarjena tveganja za javno zdravje zaradi široke razpoložljivosti in uporabe čedalje bolj raznovrstnih snovi, pogosto z visoko jakostjo ali čistostjo. Na trg nenehno prihajajo novi izdelki iz konoplje, hkrati pa se v prodaji povečuje ponudba opioidov in stimulantov. Pogosta je tudi uporaba več snovi hkrati, pri čemer uporabniki kombinirajo droge na načine, ki povečujejo tveganje in otežujejo odzive. Sposobnost Evrope, da se spopade s temi kompleksnimi izzivi, bo odvisna od močnejših sistemov zagotavljanja storitev ter trajnih vlaganj v preprečevanje, zdravljenje, zmanjševanje škode in ponovno vključevanje v družbo.

V povprečju se tedensko še vedno odkrije ena nova psihoaktivna snov. Leta 2025 se je v Evropi prvič poročalo o 50 novih psihoaktivnih snoveh, s čimer se je skupno število snovi, ki jih spremlja agencija EUDA, povečalo na 1 050. Med njimi so močni novi sintetični opioidi, ki pomenijo povečano tveganje za smrtno nevarno zastrupitev. Vejpnanje ali uporaba elektronskih cigaret, ki vključujejo izdelke z nikotinom, je danes pogosta oblika uživanja snovi med mladostniki v Evropi ([ESPAD, 2024](#)). V državah članicah EU so bili zaseženi vejpi, ki vsebujejo druge snovi, na primer sintetične in polysintetične oblike konoplje, kar vzbuja zaskrbljenost, da bi ti izdelki lahko postali nosilci drugih škodljivih snovi, med katerimi so morda tudi novi sintetični opioidi.

V poročilu je poudarjeno, da trgi z drogami poleg škodljivih zdravstvenih vplivov in socialne ranljivosti še naprej vplivajo na varnost v Evropi. Ustrahovanje in nasilje, povezana z drogami, še vedno vzbujata skrb, vključno s tem, da kriminalne združbe izkoriščajo in novačijo ranljive mlade za promet z drogami in izvajanje nasilja.

Hkrati se mreže za nedovoljen promet s prepovedanimi drogami hitro prilagajajo prizadevanjem organov kazenskega pregona. Po intenzivnejših policijskih operacijah v večjih evropskih pristaniščih so storilci kaznivih dejanj razširili svoje poti in metode, da jih ne bi odkrili. Čedalje pogosteje izkoriščajo manjša pristanišča, se odločajo za prenose na morju s hitrimi čolni in drugimi plovili, polpotopnimi plovili in droni ter uporabljajo napredne tehnike prikrievanja. Zaradi teh sprememb se nedovoljena trgovina težje odkrije, kar od organov kazenskega pregona in carinskih organov zahteva še večje napore.

Nova [strategija EU na področju drog](#) in [akcijski načrt za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami](#) skupaj s predlaganimi novimi pravili za spremljanje in nadzor [predhodnih snovi za prepovedane droge](#) tvorijo del celovitega odziva EU na spreminjajoči se pojav drog.

Magnus Brunner, evropski komisar za notranje zadeve in migracije, pravi: „*Evropsko poročilo o drogah* razkriva človeško ceno uporabe drog, saj je iz najnovejših letnih podatkov razvidno, da je zaradi predoziranja umrlo vsaj 7 600 ljudi. Storititi moramo vse, kar je v naši moči, da preprečimo, da nevarni novi izdelki ne preplavijo trga, poleg tega moramo izkoristiti vso moč zakonodaje in nezakonitim trgovcem preprečiti izvajanje njihovega poslovnega modela. S sistemom EU za zgodnje opozarjanje nove trende ugotovimo že zgodaj. Z našim akcijskim

načrtom za boj proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami smo evropskim organom zagotovili jasen načrt ukrepov, s krepitvijo mednarodnega sodelovanja pa vzpostavljamo globalno fronto za boj proti tej nezakoniti trgovini.“

Dr. Lorraine Nolan, izvršna direktorica agencije EUDA, dodaja: „Trgi z drogami se hitro spreminjajo, raznovrstnost snovi na evropskih ulicah pa postaja vse bolj nepredvidljiva. To povečuje tveganje: ljudje morda uporabljajo zelo močne droge, pogosto ne da bi to sploh vedeli. Utemeljena in preverjena dejstva so zdaj pomembnejša kot kdaj koli prej. *Evropsko poročilo o drogah* zagotavlja dokaze, ki našim oblikovalcem politik, strokovnjakom in skupnostim omogočajo, da se ustrezno pripravijo. Sočasno agencija EUDA krepi svoje sisteme spremljanja in pripravljenosti, da bi bolje zaščitila evropske državljane in podprla učinkovite odzive. Pri tem je ključen uravnotežen pristop, ki obravnava tako ponudbo kot povpraševanje. Poleg tega, da mora temeljiti na znanosti, se mora osredotočati tudi na človekove pravice in javno zdravje.“

Konoplja: spremenjene poti, močnejši izdelki, nova zdravstvena tveganja

Nedovoljene poti oskrbe s konopljo in metode nezakonite trgovine se spreminjajo, pri čemer se čedalje večje količine marihuane nezakonito dobavljajo izven Evrope, predvsem iz **Kanade** in **Združenih držav Amerike** ter v manjšem obsegu iz **Tajske**. Zaradi čezmerne proizvodnje, nižjih cen in močne konkurence na **severnoameriškem** trgu konoplje je tam nastal presežek cenejših izdelkov z večjo jakostjo. Pošiljke iz **Kanade** v Evropo so običajno skrite v kontejnerjih za pomorski prevoz, pošiljke iz **Združenih držav** pa se najpogosteje odkrijejo v poštnem prometu.

Ta trend ponazarjajo zasegi v večjih pristaniščih. Leta 2025 so organi v pristaniščih Rotterdam in Antwerpen zasegli po približno 21 ton marihuane, ki je izvirala večinoma iz **Kanade**. Poleg teh tokov se pojavljajo tudi zdravstvena tveganja. Leta 2025 je agencija **EUDA** v okviru [evropskega sistema opozarjanja na droge](#) objavila prvo obvestilo o tveganju v zvezi s **severnoameriško** konopljo, v katerem je poudarila tveganja zaradi potencialno nevarnih pesticidov. To poudarja potrebo po ciljno usmerjenih odzivih in nadaljnjem mednarodnem sodelovanju.

Konoplja je med uporabniki najbolj razširjena prepovedana droga v Evropi, pri čemer se ocenjuje, da jo je v zadnjem letu uporabilo 24,9 milijona evropskih odraslih (starih 15–64 let). Večja dostopnost močnejših in raznovrstnejših izdelkov iz konoplje povečuje zdravstvena tveganja, zaradi česar so odzivi kompleksnejši. Konopljo uporablja tretjina (33 %) oseb, ki se v Evropi vključijo v zdravljenje odvisnosti od drog, kar je v letu 2024 pomenilo približno 104 000 oseb. Od teh se jih je 62 000 v zdravljenje vključilo prvič. Uporabniki so zaradi konoplje, vključno z zelo močnimi izdelki, izvlečki in užjitimi izdelki, potrebovali bolnišnične storitve nujne pomoči. Potvarjanje kakovosti konopljinih izdelkov z močnimi [sintetičnimi kanabinoidi](#) in široka dostopnost [polsintetičnih kanabinoidov](#) povečujeta tveganje za škodljive učinke. Oboji se prodajajo v obliki elektronskih cigaret / vejпов in užjitih izdelkov, kar vzbuja zaskrbljenost glede njihove uporabe med novimi in morda mlajšimi potrošniki.

Politike glede konoplje se v Evropi še naprej razvijajo, pri tem so nekatere države članice EU že spremenile ali trenutno pregledujejo svoj pristop k uporabi in ponudbi konoplje za rekreativne namene. Te reforme so v različnih fazah spreminjanja in presojanja ter se med državami razlikujejo. **Češka, Nemčija, Luksemburg** in **Malta** dovoljujejo omejeno domačo pridelavo. Tudi **Nemčija** in **Malta** dovoljujeta nedobičkonosno prodajo članom reguliranih pridelovalnih združenj, **na Nizozemskem** pa se izvaja poskus s konopljo, ki se pridelava v reguliranih prostorih in se prodaja v kavarnah. Agencija EUDA bo s svojim [naborom orodij za evropsko politiko o konoplji](#) pomagala oblikovalcem politik s spodbujanjem primerljivega spremljanja in vrednotenja vseh oblik politik nadzora nad konopljo.

Opioidi: novi sintetični opioidi ogrožajo javno zdravje, trg heroina pa ostaja odporen

Opioidi, običajno v kombinaciji z drugimi snovmi, ostajajo glavni vzrok smrti zaradi drog v Evropi. Agencija **EUDA** ocenjuje, da je bilo leta 2024 v EU vsaj 7 600 smrtnih primerov zaradi predoziranja, večinoma v povezavi z več snovmi. Opioidi, razen heroina, vključno z zelo močnimi sintetičnimi opioidi, zdravili za zdravljenje z opioidnimi

agonisti in zdravili za lajšanje bolečin, so bili v nekaterih državah zaznani v visokem deležu smrti zaradi predoziranja.

Posebno zaskrbljenost vzbujajo novi sintetični opioidi, ti so pogosto zelo močni, od leta 2009 jih je bilo v Evropi odkritih 95. Samo v letu 2025 je bilo v [sistem EU za zgodnje opozarjanje](#) sporočenih sedem novih sintetičnih opioidov, med njimi tudi nitazeni in orfini. V sistem EU za zgodnje opozarjanje se čedalje pogosteje poroča tudi o ponarejenih zdravilih, ki vsebujejo nitazene in posnemajo zakonita zdravila na recept, kot sta oksikodon in diazepam. Leta 2024 so v desetih državah zasegli več kot 50 000 tablet, ki so vsebovale nitazene, kar je več kot leta 2023, ko jih je bilo zaseženih 23 000 (leta 2022 pa 380). To vzbuja zaskrbljenost, da bi se takšne tablete lahko razširile med skupinami, ki niso navajene na opioide, vključno z mladimi. Agencija EUDA usklajuje [mrežo forenzičnih in toksikoloških laboratorijev](#) za povečanje analitičnih zmogljivosti in zagotavljanje spoznanj s terena. Agencija trenutno pripravlja oceno ogroženosti glede novih sintetičnih opioidov, ki se pojavljajo v Evropi, in sicer kot nadaljevanje [ocene](#) iz leta 2025 o zelo močnih sintetičnih opioidih v baltskih državah.

Kitajska je julija 2025 uvedla splošno prepoved nitazenov, kar bi lahko na trgih pomenilo preusmeritev k alternativnim opioidom. V Evropi je čedalje več poročil o orfinih. Od leta 2024 je bilo opredeljenih devet novih orfinov, od katerih za dva (ciklorfin in spiroklorfin) v EU trenutno poteka preiskava. Od junija 2024 do januarja 2026 so poročali o 18 smrtnih primerih, povezanih z orfini.

Za smrti, povezane s fentanilom, zelo močnim sintetičnim opioidom, je potrebno pozorno spremljati. V **Bolgariji** so med letoma 2024 in 2025 poročali o več kot 100 smrtnih primerih, ki so bili povezani z drogami in fentanilom. Izboljšanje dostopa do zdravljenja z opioidnimi agonisti, programov zamenjave injekcijskih igel in brizg ter naloksona za domov ostaja ključno za reševanje trenutnih težav z opioidi ter zagotavljanje pripravljenosti na spremembe na trgu opioidov in odpornosti proti njim. Programe naloksona za domov omogoča čedalje več držav (leta 2025: 19 evropskih držav).

Ob tem se je pokazalo, da je evropski trg heroina odporen. Uporabljene metode predelave in prakse potvarjanja kakovosti ter taktično upravljanje ogromnih zalog v **Afganistanu** (te naj bi leta 2025 obsegale približno 12 000 ton opija), kar izvajajo mreže za nedovoljen promet s prepovedanimi drogami, so ustvarile vmesno stanje po strmem upadu gojenja maka in proizvodnje opija, odkar so talibani leta 2022 to prepovedali. Tudi proizvodnja se seli drugam. Kot vir opija in heroina se je tako uveljavil **Pakistan**, saj je bilo leta 2025 v državi več kot 9 000 hektarjev nasadov maka, kar je preseгло stanje v Afganistanu. V Aziji je obseg pridelave maka v **Mjanmaru/Burmi** leta 2025 dosegel najvišjo raven v zadnjih desetih letih, saj pridelava poteka na več kot 45 000 hektarjih.

Kokain: čedalje večja škoda, uporaba cracka in spremenjene taktike nezakonite trgovine

Iz danes objavljenega poročila je razvidno, da je raba kokaina po vsej Evropi še vedno velika, saj ga je v zadnjem letu uporabljalo približno 4,3 milijona odraslih Evropejcev (starih 15–64 let). Poleg škode, ki jo povzroča kokain, se povečuje tudi njegova geografska razsežnost. Iz najnovejših [analiz komunalnih odpadnih voda](#) je razvidno, da je od 85 mest, za katera so na voljo podatki za leti 2024 in 2025, 48 mest (57 %) poročalo o povečanju vsebnosti ostankov kokaina. Število oseb, ki se vključijo v zdravljenje zaradi težav s kokainom, se še naprej povečuje. Kokain je bil leta 2024 druga najpogostejša prepovedana droga med osebami, ki so se prvič vključile v specializirano zdravljenje odvisnosti od drog, navedlo ga je približno 37 000 oseb (39-odstotno povečanje glede na leto 2018). Skupno je kokain kot svojo glavno drogo navedlo 74 000 oseb, ki so se vključile v zdravljenje.

Leta 2024 so razpoložljivi podatki iz 20 držav pokazali, da je bila droga zaznana v več kot četrtini (27 %) smrti zaradi drog. O kokainu še vedno najpogosteje poročajo tudi uporabniki bolnišničnih storitev nujne pomoči, saj so ga navedli v 26 % primerov. V programih analize ostankov v brizgah in varnih sobah za uporabo drog poročajo o zelo tveganih vzorcih uporabe kokaina, vključno z vbrižgavanjem in uporabo skupaj z opioidi.

Zaskrbljenost vzbuja tudi crack kokain. Postaja vedno bolj vidna in naraščajoča težava v več evropskih mestih, še posebej med ranljivimi in prikrajšanimi skupinami prebivalcev. Razlog je lahko velika razpoložljivost kokaina in dejstvo, da ga je možno preprosto lokalno predelati iz kokaina v prahu. Leta 2024 se je po ocenah v zdravljenje zaradi težav, povezanih s crack kokainom, vključilo 11 400 oseb (povečanje z 9 900 leta 2023), od teh se jih je 4 300 v zdravljenje vključilo prvič. Na splošno uporaba crack kokaina vse bolj obremenjuje izvajalce programov zmanjševanja škode in zdravljenja, ki se odzivajo na potrebe skupine, ki se srečuje z resnimi zdravstvenimi in

socialnimi težavami. Zdravljenje zaradi težav s kokainom ostaja osredotočeno na psihosocialne ukrepe, ob tem pa se nadaljujejo raziskave o potencialnih farmakoloških oblikah zdravljenja (npr. [projekt #ScaleUp](#)). V okviru [sistema agencije EUDA za ocenjevanje zdravstvene in varnostne ogroženosti](#) se trenutno proučuje potencialno povečanje uporabe crack kokaina in škode zaradi uporabe tega.

Po več letih rekordnih zasegov se je količina prestreženega kokaina v Evropi leta 2024 zmanjšala na 330 ton, kar je manj kot 419 ton leta 2023. Število zasegov pa se je povečalo na 97 000 (leta 2023: 95 000), kar kaže, da se nezakoniti trgovci morda usmerjajo v manjše, bolj razdrobljene pošiljke, da jih ne bi odkrili. Čeprav še vedno zelo veliko masovnih pošiljk prispe v morskata pristanišča, so opazni znaki, da se poti in načini nezakonite trgovine spreminjajo. V čedalje več poročilih se omenjajo izkoriščanje manjših pristanišč ter napredni načini prikrivanja in prenosi na morju.

Nezakonita predelava kokainskih izdelkov poteka tudi v Evropi, predvsem na **Nizozemskem**. Leta 2024 je šest držav članic EU uničilo vsaj 42 lokacij, povezanih s proizvodnjo kokaina (leta 2023: 34). Med temi so bili objekti za sekundarno pridobivanje kokaina, kemično skritega v drugih materialih, na primer v plastiki. Na splošno se carinski organi in organi kazenskega pregona srečujejo z vse bolj kompleksnimi izzivi, zaradi katerih so potrebni tesnejši medagencijski in čezmejni sodelovanje in partnerstva.

Ketamin: čedalje večja zdravstvena tveganja, saj se ta droga vse pogosteje preusmerja na nezakoniti trg

Ketamin, ki je pomembno zdravilo za anestezijo in lajšanje bolečin, se v Evropi čedalje pogosteje zlorablja kot psihoaktivna snov. Čeprav je splošna poraba še vedno razmeroma majhna, postaja vse pogostejša v nekaterih krogih mladih in v nočnem življenju, kjer ga običajno njuhajo v prahu. Zdravstvena tveganja segajo od akutne zastrupitve do kroničnih težav, kot so resne poškodbe mehurja, povezane z intenzivno uporabo.

Iz številnih kazalnikov je razvidno, da se ketamin vse bolj uveljavlja v evropskem svetu drog. Leta 2024 je 14 % anketirancev v [evropski spletni raziskavi o drogah](#), ki so v zadnjem letu uporabljali droge, navedlo, da so uporabljali ketamin, običajno skupaj z alkoholom ali drugimi drogami (npr. MDMA). Najnovejša evropska [analiza komunalnih odpadnih voda](#) je pokazala, da so se ostanki ketamina povečali v 40 od 66 mest, za katera so podatki na voljo za leti 2024 in 2025.

Zdravstvene službe že čutijo posledice. Čeprav se je v specialistično zdravljenje zaradi težav, povezanih s ketaminom, vključilo še vedno malo oseb, se je število teh v zadnjih letih povečalo za štirikrat, in sicer s 413 oseb leta 2019 na 1 796 oseb leta 2024. O večini takih primerov so poročali iz šestih držav članic EU, kar verjetno izraža daljšo zgodovino dostopnosti in večjo nezakonito uporabo ketamina ponekod po Evropi. Dostopnost zdravljenja v Evropi ostaja neenakomerna, kar poudarja potrebo po ustreznih storitvah ter ciljno usmerjeni preventivi in seznanjanju s tveganji tistih, ki se morda ne zavedajo zdravstvenih tveganj.

Večina ketamina, zaseženega na trgu s prepovedanimi drogami v Evropi, izvira iz zakonite farmacevtske proizvodnje, zlasti v **Indiji**. V EU se uvozi zakonito, predvsem prek **Nemčije**, nato pa se preusmeri v nezakonite poti (glej [študijo agencije EUDA](#)). To prepletanje zakonitih dobavnih verig in nedovoljenega razpečevanja še dodatno povečuje izzive za javno zdravje, regulativne organe in organe kazenskega pregona.

Dr. Franz Pietsch, predsednik upravnega odbora agencije EUDA, je sklenil: „*Evropsko poročilo o drogah* omogoča letni vpogled v pojav drog v Evropi in je dragoceno izhodišče za oblikovanje politik in odzivov. Oblikovalcem politik in strokovnjakom je s temeljitimi in na dokazih temelječimi analizami že več kot 30 let v pomoč pri sprejemanju odločitev. Glede na to, da se razmere na področju drog spreminjajo, poročilo ne omogoča le vpogleda v ukrepe, ki jih sprejemamo danes, ampak pomaga tudi oblikovati odzive za prihodnost. V tej izdaji poročila je poudarjeno, kako agencija EUDA državam članicam EU zagotavlja dodano vrednost in krepi našo pripravljenost na tem področju, pri čemer se osredotoča na znanstvene raziskave in izboljšano oceno tveganja.“

Opombe

(1) Za več informacij o *Evropskem poročilu o drogah za leto 2026* glej <https://www.euda.europa.eu/edr2026> Poročilo opisuje stanje na področju drog do konca leta 2025, in sicer na podlagi podatkov iz leta 2024 ali zadnjega razpoložljivega leta.